

Postiteenijate

Ilmub 1 kord kuus
Saadetakse liikmeile
tasuta

Toimetus: Tall. Peapostkontor
Vene tänn. 9

Häälekandja

Kutseühinguline ajakiri

Nr. 3

Märts — 1933

IV aastakäik

Postiteenija puhkus ja tervisekosutamine.

Puhkekodud ja sõidukulud.

sf. 8052

Veel kuu ehk poolteist ja postiasutused asuvad teenijate puhkuskavade koostamisele. Postiteenija ei muretse niipalju soodsama puhkeaja saamise pärast, sest selles valitseb kindel järjekord, kuipalju selle eest — kus puhkust otstarbekohasemalt kasutada, et lühikest aega vabana võiks puhata ja tervist kosutada, oma jõudu ja energiat värskendada. Suure vaevaga ja suurte kuludega on korda läinud muretseda puhkekodud, kus postiteenijad seni võisid kasulikult oma puhkeaja veeta. Ehkki sõidukuludest kerge polnud üle saada, suudeti need raskused ometigi kuidagi võita, seetõttu et suvila eest ei tarvitsenud midagi maksta. Siiski olid need ainult üksikud õnnelikud, kelle büdjet võimaldas kord aastas postiteenijate puhkekodus Narva-Jõesuus, Haapsalus või Elvas ära käia. Suurem osa teenijaid, eriti perekonnaga inimesed, ei saanud sõidukulude tõttu sedagi lubada. Nüüd on olukord veelgi halvenenud muutunud. Ränk tasudekärpimine on riigiteenijaid asetanud seisukorda, kus tuleb maadelda igapäevase äraelamise muredega, rääkimata puhkuse otstarbekohasest kasutamisest või tervise eest hoolitsemisest. Ka need üksikud, kes eelmistel aastatel puhkekodusid kasutasid, ei jaksa vist sõidukulusid kanda ja loobuvad mõttest tervisekosutamisele puhkekodudes. Enesest mõista ei saa arvesse tulla rohkete perekondadega teenijad. Nii siis tuleks jääda suveks lastega linna tolmu ja leitsaku võimusesse, millest säästa ei suuda keegi. See on kurb, kuid antud olukorras paratamatu.

Et arstiabi-kulud pea täielikult riigiteenija enda kanda on jäetud, mille tõttu ta tervishoidline seisukord halvenenud, siis vajab ta nüüd enam kui kunagi looduse kosutavat abi, mis mõeldav ja saavutatav siis, kui võimalus avaneks vähemalt puhkust mööda saata vabas looduses. Seda võimalust aga nüüd enam ei ole, ehkki postiteenijad omavad oma puhkekodud.

Kuid sellele vaatamata ei ole õigust ootama jääda käed rüppes lahendamaid olusid või abi mujalt, mis lahendaks meid valusalt puudutava küsimuse.

Võimata oleks jätta kasutamata postiteenijate suvilad, puhkekodud, mis asuvad looduslikult soodsates kohtades. Küsimus, kuidas säästa sõidukulud, mis puhkuseleminejale üle jõu käivad, tuleb nii või teisiti lahendada. Postiteenijate Häälekandja jaanuari numbrist lugesin, et Keskjuhatus on juba samme astunud raudteesõidu priipiletite asjus veoametnikele ja nende perekonnaliikmetele. Keskjuhatus katsed aga pörkavad vastamisi raudteeseadusega, kus ette polla nähtud priipiletite andmine postiteenijatele. See asjaolu ei tohiks küll kohutada Keskjuhatus tege-lasi, vaid veel enam hoogu andma, et see küsimus saaks otsustatud kõigi postiteenijate suhtes ühesugusel alusel raudteelastega. Teadupärast on meie oludesse ülekantud veneaegne raudteeseadus mõningate muudatustega. Kuna veneajal postivalitsus ei kuulunud mitte teedeministeeriumi alla, siis ei või ka seal — teedeseaduses — juttu olla postiteenijate ühtlustamisest raudteeteenijatega priipiletite suhtes. Praegu Eestis kuulub aga postiametkond teedeministeeriumi alla, mis olukorda märksa muudab. Kui meie raudteeseadus pole vastavalt muudetud või täiendatud, siis seda ainult sellepärast, et pole tehtud vastavat ettepanekut.

Mul on põhjust arvata, et praegune teedeminister ei jäta postiteenijate põhjendatud soove tähelepanemata ja ei saa olla solidaarne asjaoluga, et temale alluvus ministeeriumis üks osa teenijaid on asetatud ebasoodsamasse seisukorda kui teine. Priipiletite küsimus puhkeajal on kõigile postiteenijatele väga oluline, mispärast Keskjuhatus ei peaks piirduma senini astunud sammudega. Ei saa meieajal arvesse tulla küsimus, kas seadust on võimalik täiendada või mitte. Kuna teisel näeme, et riigikogus peaaegu igapäev vastuvõtmisele tulevad seaduse muutmise seaduse muutmised, siis ei peaks ka raudteede seaduse muutmisele ülepääsemata raskuseks osutama, pealegi nüüd, kus dekreedi-õiguse tõttu enam ükski seadus püsiv pole. Postiteenijad ei taha erilisi soodustusi: kahest piletist igaleülele puhkusele sõiduks samuti perekonnaliikmetele — jatkaks. See soodustus

oleks täpe võrreldes palgakärpimisega, mis eriti posti-teenijaid, kelle palgad väiksemad, valusalt on tabanud.

Tartus, 31. 1. 33.

H. Imelik.

Toimetusest: Raudteeseadus on täiesti uus

ja eestiaegne ning seepeale vaatamata on ta kitsam kui veneaegne. Katseid on alati tehtud raudtee seadusse sisse võtta võimalust ka postiteenijatele sõidupiletisi anda, kuid alati on need katsed ebaõnnestunud. Muidugi ei tohi see kohutada ja tarvilik on jällegi seda küsimust üles tõsta.

(Järg.) Ülevaade välismaade distsiplinaar-seaduse ja riigiteenijate õigustiku korra üle.

Distsiplinaar-komitee seisab koos 3 ministeeriumi ametnikest. Eesistuja peab vähemalt 4 grupist või kõrgemast olema, liikmeteks on üks 5 ja üks 6 grupi ametnik. Komitee nimetab minister ametisse 1 aasta peale. Tema ise asju ei aja ega lahendamiseks vastu ei võta, vaid minister annab talle lahendada, kelle avaldusel ka personaalbüroo korraldab juurdlust ja ülekuulamisi. — seega teeb kõik eeltööd komiteele. Komitee istungist antakse teada süüalusele vähemalt 30 päeva enne istangut ja ta võib juurdlusmaterjaliga tutvuneda, uusi tunnistusi või seletusi anda täiendavalt. Asjaarutamine sünnib komitees personaalbüroo juhataja (või kes juurdlust toimetab) ja süüaluse osavõtul. Otsuse tegemisel hääletatakse kergemast ülesseatud karistusest alates ja otsused tehakse lihthäälteenamusega. Komitee istangu ja otsuste üle peetakse protokoll, millest personaalbüroo ärakirja saab teenistuslehe juure lisamiseks. Otsus antakse ministeeriumi korraldusega teada kaebealusele 5 päeva jooksul peale istangut.

Õigeksmõistmise korral on ametnikel õigus saada sõidukulusid ja päevarahaga, samuti makstakse tagasi kinni peetud palk, kui seda enne otsust teostati.

Süüdimõistetut ei saa enne 2 aastat otsuse tagajärgede kaotamist paluda ja seda võib ta teha ülemuse ja personaalbüroo kaudu, kui need ta palvet toetavad. Edasikaebust pole ka seaduses ettenähtud, millega ametnik on antud Keskvallitsuse ja ülemuse meelevalla alla, mille poolest Itaalia kord erineb teiste eelpoolkirjeldatud maade omast. Teenijate esindusel, kui niisugusel, puudub kaasarääkimise õigus, vaatamata sellele, et seadus ise võrdlemisi noor on ja maksma pandud ajal, millal teenijate esindus teistes maades tunnustamist on leidnud.

Helveetsia:

Helveetsia liidunõukogu on riigiteenijate õiguslike küsimustega seotud seadusi korraldanud peaaegjalikult ajavahemikus 1924—1930, kuna varemalt nad ei kujundanud tervikut vaid olid igas kantonis erinevad.

Liidu Nõukogu põhilauseks riigiteenistusseaduses on sissejuhatus, mis ütleb:

„Kui riik paneb oma teenijaile peale kohustused ja keelab neile kõike seda, mis avalikusele võiks kahju tuua, siis peab ta hoolitsema selle eest, et teenijaile oleks kindlustatud kutseline tööala, mida nad saaksid teha ja täita iseseisvalt ja erapoolelt maksvate seaduste ja määruste kohaselt, andes neile seadusandlisel teel õigused mis olukorda kindlustavad ja võimaldavad rippumatult neil lasuvaid ülesandeid väärilt täita. Distsiplinaar-küsimuse kohta ütleb sama seadus, et iga teenija, kes sihilikult või hooletult omi ametikohuseid halvasti täidab, või ta ülalpidamine nii teenistuses kui ka väljaspool teenistust ametkoha väärne pole — on distsiplinaarselt

karistatav, Distsiplinaar-seadus on eriseadusena maksev.

Distsiplinaarkaristused on järgmised:

- 1) märkus;
- 2) rahatrahv kuni 100 frangini;
- 3) sõidu priipiletite äravõtmine;
- 4) Ametalaline ümberpaigutus mõnede tasude kärpimisega;
- 5) Astmeline või teenistuskohaline alandamine palgavähendusega või ilma;
- 6) järjekorralise palgakõrgenduse alt väljajätmine;
- 7) ajutisele teenistuskohale asendamine;
- 8) tagandamine.

Neid karistusi võidakse koos määrata ja viimast kahte karistust tarvitatakse ainult raskematel juhusel, kui asja teisiti korraldamine tagajärjetuks on jäänud. Distsiplinaar karistus iganeb 5. a. jooksul.

Distsiplinaarkomisjonid ja edasikaebestantsid.

Järgmiste ametkondade juures tegutsevad distsiplin.-komisjonid: 1) raudtee (4 osakonnaga); 2) post; 3) telegraaf-telefon; 4) toll ja 5) liidu valitsus, kuhu kuuluvad kohtuametnikud ja teised kantselei töötajad.

Distsiplinaar-komisjon seisab koos presidendist ja kahest liikmest. President ja üks liige nimetatakse liidu nõukogu poolt, üks liige valitakse teenijate poolt. See on esimene instants distsiplinaar küsimuste arutamiseks.

Teise instantsina on 1) departemangu valitsus ja 2) posti-telegr.-telefoni valitsus, millede juures samuti tegutsevad 3-liikmelised distsiplinaar organisatsioonid, kus liikmeteks samuti 2 liidu nõukogu poolt määratud liiget ja üks teenijate esindaja.

Kolmanda instantsina tegutseb liidu ülemkohtu juures Ametasjade Kammer (Kammer für Beamten-sachen), mille liikmeteks on vannutatud kohtunikud ja kellele kuulub distsiplinaar küsimuste lõplahendus.

Teenija õigused asja arutamiseks osavõtmiseks ja enesekaiseks on igatpidi kindlustatud, milleks pakuvad oma abi ka veel teenijate organisatsioonid.

Asjaarutamine on üldjoontes sarnane teiste riikide samalaadsete asutuste korruga. Kuna Helveetsias riigiteenijate õiguslik seisukord igakülgsest kindlustatud, siis on organisatsioonid rahul maksva korraga, pealegi on neil oma võrdlemisi tugevate organisatsioonide kaudu kerge soovitavaid omadusi läbi viia, kui neid peaks esile kerkima.

Rahvasteliit ja ta büroode distsiplinaar-kord.

Rahvasteliidu ja ta büroode teenistuses seisvate ametnikkude kindlustus pandi maksma 1. jaanuaril 1932. a. ja distsiplinaarsete küsimuste lahendus on antud pariteetlisel alusel valitud 4-liikmelise komitee

kätte, kes ise veel viienda komitee liikme juurde valivad. Seega on komitee 5-liikmeline. Komitee valib oma liikmete keskelt eesistuja, kelle ülesandeks on kõige eeltöö tegemine, nagu juurdلuse korraldamine, ülekuulamine jne., missuguseks ülesandeks ta omale abilisi võib valida. Kõigist asjalahendusist ja kaebustest tuleb Rahvasteliidu peasekretäri informeerida.

Erinev on Rahvusuahelise tööbüroo distsiplinaar komitee koosseis. Nimelt seisab see komitee koos presidendist, kelleks teenistusvanem osakonna juhataja, 3 direktori poolt nimetatud liimest ja 3 teenijate poolt valitud esitajast. Asjaajamine sünnib harilikult korras, ainus iseäraldus on see, et juhul kui tuleb arutusele mõne teenija küsimus, kes sama palga või personaalgrupis, kui mõni valitud komitee liige, siis ei võta see komitee liige asjaajamisest ega otsustamisest osa. Prantsusmaal näiteks pidi osa võtma sama grupi teenija ja võis ametniku kaitsta ainult sama grupi liige, seega nähtavasti on siin tahetud kõrvaldada üksikute grupihuvide kaitsmist, millega kahtlemata on võimalik suuremat erapoolest saavutada. Otsused tehakse kas liht või salajasel hääletusel.

Teise ja lõpuintantsina tegutseb teenistusliste küsimustega Rahvasteliidu valitsuskohus, milline seisab koos kolmest erakorralisest liikmest, kes erirahvustesse kuuluvad ja keda Rahvasteliidu nõukogu 3 aasta peale nimetab. Presidendi valivad liikmed eneste keskelt. Istanguid peab ta tarviduse korral. Kaebuse esitamisel tuleb maksta $\frac{1}{30}$ aastapalgast kautsjoniks, milline summa õigeksmõistmise korral tagasi makstakse. Kaebuse esitamise õigus on ametnikul, kui ka teistel isikutel, kelle õigusi ametnik rikkunud. Asjaarutamine ei erine harilikust teiste samalaadsete asutuste korrast. Kohtu statuut näeb ette terve rea karistumäärasid, kuni kõrvaldamiseni ja tagandamiseni, mis sünnib Rahvasteliidu nõukogu ja vastava maa valitsuse kaudu, kust ametnik pärit. Seisukord on üldiselt sellepoolest erinev, et ametnikkond seisab koos erimaadest kutsutud ametnikkudest ja ametkohuste täitmisel nõutakse erilist osavust, tähelepanelikkust ja intelligentsi.

Lõpuks puudutaksin lühidalt olukordi Inglismaal, mis hoopis erinev teistest maadest ja kus teenistusõiguslik arenemine on käinud hoopis ise rada. Mõõdunud sajandi keskpaigas Macaulay ja Gladstone komiteed olid esimesed teerajajad teenistusõigusliku korra parandamiseks. Nende komiteede ettepanekul kaotati ametkohtade täitmine ja teenistuses edasijõudmine eestkostmise (patronage) kaudu ja seati sisse selleks võistluste kord, mis maksev tänapäevani mõningate muudatuste ja parandustega. Viimastest komiteedest, kes teenijate olukorra uurimist toimetavad ja ettepanekuid olukorra parandamiseks teinud, oleksid tähtsamad: 1) ülesehitamise komitee (tegutses peale ilmasõda), kes uuris peaaugaltikult büroo teenijate olukorda, ja 2) kuninglik komitee (1929—1931.) kes uuris a) riigiasutuste valitsemise ja ümberkorralduse küsimust, b) töötasu ja töötingimuste küsimust ning d) teenistusvahetuse korra küsimusi. Muuseas on selle komitee poolt ka distsipliini küsimustes ettepanekuid tehtud, millised on teenijate esinduse n. n. Whitley komitee poolt juba varem välja töötatud ja Kuningliku komitee ettepanekul 1931. a. juulis siseministri määrusega kinnitatud. Whitley komitee, kes tegutseb teenijate esindusena alates 1919. a., seisab koos 54 liikmest,

milles pool on ametnikkude esitajaid. Posti-telegr. telefoni teenijad on 10 esitajaga selles komitees, kuigi neil riigiteenijate koguarvuga võrreldes veelgi suurem esindus võiks olla. Posti-tel.-telef. teenijaid on ligikaudu 231.000 ja kogu riigiteenijaid on umbes 445.000. Teise teenijate esitusena tegutseb 1917. a. saadik v a h e k o h u s, peaaugaltikult aga palga ja tasuküsimuste lahendamiseks.

Peale nende on veel igas ametkonnas oma teenijate täidesaatvad komiteed, kes valvel teenijate õiguste ja huvide eest.

Distsiplinaar-küsimustega teeb tegemist peaaugaltikult Whitley komitee, kelle esindajad kohtadel juba teenija õiguste eest välja astuvad.

Mis puutub karistumääradesse, siis on näit üldjoontes samasugused kui mujalgi maades ja teeenija õigused enesekaitsemises ja asjaarutamises. Osa võtmises on samuti võrdsed teiste riikide omadega. Inglismaal on maksev laialdaselt kombeõigus ja otsekohest loetelu normidest pole olemas, vaid tahetatakse eelmiste kogemuste ja protokollide järgi. Samuti võidakse ka otsustamisel käia vabatahtlik ja ettepanekute järgi, sellega on võimalus aatiliselt uuendustega rikastuda ja laiendada õiguslikku korda. Organisationsioonidel on õigusi niipalju, kui nad soovivad endid maksta panna. Viimase näitajana on Whitley komitee poolt ettepanek tehtud ellukutsuda riigiteenistusse puutuvate küsimuste lahendamiseks Kesknõukogu, kust osa võtaksid juristid koos teiste esitajatega, kuid lõpulikul kujul ei ole see veel otsustatud.

Kui oleme tutvunud teiste maade distsiplinaar-korraldusega ja küsimuse, kust tuleks meie esekuju võtta, et luua korraldus, mis sobiks meie riigiteenijate organisatsioonide struktuurile, siis tuleks küll vastata, et otsekohest idealist esekuju pole. Mõnes riigis on hästi välja arenenud seaduste dogmaatiline ja vormiline kälg, teises on asjaajamise kohta kindlad reeglid maksmata pandud, kolmandas on distsiplinaar-võim üleilmuste käes jne. Meil tuleks võtta esikuju sealt, kus olukord sarnane meie olukorrale ja esikujuks võtta seda, mis annab enamat kohandada meie oludele ja vastab meie organisatsioonide struktuurile. Tuleks väljaarendada kahe astmeline distsiplinaar-korraldus: esimese astmena oleks ametkonnades korraldatud kohus ja teise astmena üleriiklik distsiplinaar-koda, asuhohaga Tallinnas, mille koosseisus oleks juriste ja teenijate esindus kõigist ametkohtadest, viimasele annuksid tähtsamad asjad ja edasikaebused. Kohtute koosseisudes peavad teenijate esitajad tingimata olema, võimalikult parteilisel alusel. Meie kord nõuab juba, et karistumäärad ja kohtupidamise ning asjaajamise korrad oleks kindlasti fikseeritud, sest meie elame harjunud asju ajama eeskirjade ja „bumaagade“ järgi mispärast Inglismaa kord meile põnnugi sobiv oleks, kuigi sellel korral palju paremusi on, mis küll korralduslikul korral puuduvad. Samuti ei tohi esikuju võtta riigikaitse-, korra- ja julgeoleku teenistuses maksvatest distsiplinaar-määrustest, sest sealne kutsetöö nõuab erilist valjut distsipliini ja korda, mis harilikule riigiteenijale pole vajalik; samuti nende karistused, nagu katused, arestid ja aiasõimete andamine ei või leida riigiteenistuses kasutamist. Distsiplinaarseaduse maksmapanek on kogu riigiteenijate vajalik ja sellega jõuaksime jalle samuti edasi õigusliku korra kindlustamise alal.

A. Sukk.

Posti-telegraafi-telefoniteenijate Kutseühijuse XV-da kongressi protokoll.

Peetud 5. ja 6. märtsil 1933. a. Tallinnas, Kristliku Noortemeeste ühingu ruumes Lai tän. 1.

I istang.

1. Kongressi avamine ja terwitused.

Kongressi avab kell 10,30 Reeskjuhatusese esimees J. Koff, konstaterides, et kongress on põhikirja § 25 kohaselt seadusepärane ja otustamisvõimeline.

Esimehena terwitab kongressi Seedeministri ja enda nimel postiwalituse direktor ins. G. Jallajas. Direktor, tuletades meele praeguseid raskeid aegu, avaldab lootust, et meie lord kõigist raskustest üle saame, kui meil on usku paremasse tulewikku.

Riigi- ja omawalitusteelaste Reeskliidu ja Raudteelaste Reeskühingu nimel terwitab Rutnik, kes leiab, et möödunud raske aasta oli riigiteenijatele samal ajal ka jõuprooviks. Palgakärpimine oleks kujunenud suuremaks ja walusamaks, kui palgateenijad poleks loonud ühisrinnet. Promotatsiooniliselt püüti meie ühigi rinnet lõhestada, mille tõendusks tõneleja tuletab meele „Päewalehe“ sellekohaseid artikleid — juhtkirje.

Õpetajate Liidu nimel ütleb terwitusi rll. Piistar. Mainides raskeid aegu ja asjaolu, et just rasketel aegadel palgateenijad leiawad ühise keele, loodab tõneleja sama ka Eesti palgateenijailt.

Tallinna Riigi- ja omawalitusteelaste ühingu esindaja Lepp terwitades kongressi kriipjutab alla möödunud aastal teostatud palgawõitluse ning aktiivse toimikonna tegewust.

Tõllisühingute Reeskliidu poolt terwitab kongressi Metslang. Suhub tähelepanu palgateenijate keskkorralduslooni tähtsusele. Leiab, et Tõllisühingute Reeskliidu algatusel moodustatud aktiivse toimikonna suudab mõndagi ära teha eesti palgateenijate kasuks. Palgateenijate organisatsioonide ühine keskkohast ergutab ka kutseühijuse üldise.

Tehnilise ühingu esindajana soowib kongressile edu Michels. Soetaks ette Kuresaare osakonnalt saadud terwitusteogramm ja samuti ka Metsteelaste kutseühingu kirjalik terwitus.

2. Kongressi juhatusese walimine.

Kongressi awaja J. Koff palub seada üles kandidaate kongressi juhatajaks. Kandidaatideks seatakse Koff ja P. Tomson. Esimene loobub. P. Tomson walitakse ühel häälel juhatajaks.

Tänades näidatud usalduse eest, P. Tomson loodab, et saadikud ise aitawad pidada korda. Ühijuhatajaks walitakse ühel häälel J. Koff. Sekretäriks walitakse Miller, abideks Kallman ja Feldman — kõik ühel häälel.

3. Mandaatkomisjoni walimine.

Mandaatkomisjoni walitakse kolm kandidaati: Jents, Böstrow, Holland, kes ka ühel häälel walitakse. Mandaatkomisjoni liikmed asuwad tööle kõrwalruumi.

4. Päewakorra wastuwõtmine.

Reeskjuhatusese poolt esitatud kongressi päewakord wõetakse wastu muudatusteta järgmisel kujul:

P ä e w a k o r d :

1. Kongressi awamine ja terwitused.
2. Kongressi juhatusese walimine.
3. Mandaatkomisjoni walimine.
4. Päewakorra wastuwõtmine.
5. Kodukorra wastuwõtmine.
6. Aruanded :
  - a) Reeskjuhatusese tegewusest.
  - b) Kassa läbikäigust.
7. Eelarwe ja liikmemaksu küsimus.
8. Tasude küsimus.
9. Tõõnormid ja koosseisud ja muud teenistuslikud küsimused.
10. Organisatsioonilisi küsimusi.
11. Walimised põhikirja järele.
12. Kongressil algatatud küsimusi, järgmise kongressi aja ja koha määramine.

5. Kodukorra wastuwõtmine.

Koff paneb ette wastu wõtta eelmiste aastate kodukord.

Sannamees arwab § 22 kohta, et Reeskjuhatusese liigetel, kes osakondadest pole mandaate saanud, ei saaks anda hääletamise õigust, Suhub tähelepanu, et hääletamise õiguse lubamine mandaadita Reeskjuhatusese liigetele oleks wastolus põhikirjaga. Teeb wastawa ettepaneku.

17 häälega kodukorra § 22 wõetakse wastu Sannamees'i ettepaneku kohaselt sel kujul, et mandaadita Reeskjuhatusese liikmel pole hääletamise õigust, kuna sõnadõigus neile jääb.

Nuut'i ettepanek, anda mandaadita Reeskjuhatusese liikmeile hääletamise õigus kõigis küsimustes, waljaarwatud Reeskjuhatusese tegewusaruande kinnitamise ja uue Reeskjuhatusese walimine — jäi wäheumusesse, saades 11 häält poolt.

6. Aruanded.

Aruandjana esineb J. Kallman, tuues ette kokkewõetult järgmist:

Möödunud aasta on olnud raske aasta, nii riigiteenijatele kogu rahwale kui ka kogu maailma rahwastele.

Riigiteenijaskond moodustab osa rahwast, rahwas on osa maailma rahwastest ja seepärast mõjuwad meie riigi ja rahwa peale, samuti ka riigiteenijate seisukorra peale rahwuswahelised sündmused poliitilisel kui ka majanduslikel alal.

Praegu elatakse ilmasõja tagajärge mõju all. Wõidetuid riike rõhub raske maksukoorem. Paar aastat tagasi oli läbitungimas arusaamine, et riigid ega rahwad ei suuda tasuda sõjawõlgasid ning president Hoover andis wõlgnikele pikendust. See teguwis tekitas usaldustunde.

Kuid möödunud aastal see usalduseisukord kadus, sest Ameerika hakkas jällegi oma sõjaaegseid wõlgasid fisenõudma, mida aga wõlgnikud ei suuda maksta. Usaldamatuse õhk on tekitanud riikidewahelisi pinewaid wahelõrde ja on tekitanud ka fiseriikides waenulisi wahelõrde ühikute rahwahiitide wahel. Saksamaal on tugew läärimine, mis kujuneb hädaohtlikuks kogu Euroopale. Kauges Idas mõllab sõda ja Rahwasteliit on mannetu selle wältimiseks. Raskest seisukorrasst pääsemiseks on iga riik hakanud oma kodumaa tööstust tollimüüridega kaitsma, mis on wäga raskest mõju awaldanud rahwuswahelisele kaupade liikumisele, on sulgenud ka meile mitmed wälisurud. Tõõpuudus on langetanud ostujõudu ja kõikjal kriis üha suureneb. See üleilmne nähtus on wajutanud ka Eesti elule tugewa piitsati. Kriisi tagajärjel ei laeku riigi tulud eelarwes ettenähtud ulatuses ning walitsus hakkas teostama wäljaminekutes kokkewõidu nende arwel, kus wastupanu nõrgem ning wähenendas riigiteenijate tasusid.

Õeltõid selleks tehti juba aastaid ja eriti wõis seda tähelepaneliku jälgimise puhul määrgata möödunud riigikogu walimistel. Maal tehti kindlakujuliselt walimiseelset demagoogiat riigiteenijate arwel. Kui Riigikogu kokku astus, astuti kõhe walimiseelsete lubaduste teostamisele ja taheti wähenendada riigiteenijate tasusid 25—30% wõrra ja seda juba erijärjekorras.

See esialgne kawatus suudeti tagasi tõrjuda, seati isegi üles põhimõte, et tasude wähenemine wõib sündida wiimase hädaabinõuna. Siisem, ja nimelt enne jõuluid, wiidi riigiteenijate palgakärpimine läbi. Selle kärpimise wastu peeti küll wõitlust, moodustati ka n. n. palgateenijate keskkorralduslooni aktiivse toimikond, kuid ifkagi osutusime nõrgaks.

Palgawõitluses teatasid riigiteenijate organisatsioonid, et teenijad on nõus kriisimaksu näol riigikassa seisukorda kergendada, kui palkade wähenemist peeti organisatsioonide poolt ebadõiglaselise ja ülekohtuseks, sest et see pani ja paneb riigiteenija peale suurema kohustuse kui teistele kodanikele wõrdsete tulude juures. Kuid

kahjuks ei leidnud meie valitsuses tõsiseid sõpru nende nii õigustatud nõudmistele. Kui palgawähendus läbi wiidi, tuli sellega kui paratamatusega arvestada ja nüüd on hakanud aktiivseid töid nõudma elukalliduse alandamist wastawalt vähendatud palgadele.

Nii oli palgawõitlus mõõdunud tegewusaastal suuremaid ülesandeid meie kutseühingule.

Kuid peale palgawõitluse on tulnud tegeleda veel paljusis muus küsimusis. Olugi, et informatsiooni korras kõik hääleandjate on awaldatud, tootsin siinkohal siiski ette mõnd tähtsat.

Keskjuhatus on pidanud aasta jooksul 12 koosolekut. Need on olnud täielikud töökoosolekud sõna kõige tõsisemas mõttes. Suwilate korraldus on annud palju tööd. Elwas üürisid suwila, N. Jõesuus ja Haapsalus tehti mõningaid vähemaid remonttöid ja täiendati mööbeli. Suwilate kasutajaid oli: N. Jõesuus 54 leibkonda 96 isikuga, Haapsalus 23 leibkonda 42 isikuga, Elwas 30 leibkonda 88 isikuga.

Riidewarustuse asjus kärbiti summasid kahel korral. Sel puhul küüsti osakondadest selgitust, milline kärbimine oleks kõige vähem kahjulik. Esmalt loobuti saabastest, kuid hiljem kärbiti krediiti 20% võrra ja pikendati kuue kandeaga 1 a. pealt 1½ a. peale ning palitu kandeaga 2—3 a. pealt 3 ja 4 a. peale ning wihmatuued wõetakse ära.

Mõõdunud kongressil wastuõdetud koduford paljundati ja saadeti liikmetele kätte. Sihtajade wäljaarwestamise korras palus keskjuhatus muudatust, mis ka teostati. Wõõrriikidele nõudis keskjuhatus bagaasimise eest eritasa maksimist — küsimust postiwalitsus kaalub. Atesteerimise korras pidas keskjuhatus wajalikuks järele otsustada muudatust teha, et rahuldawalt atesteeritult ei nõutaks seletust.

Posti töö suurendamise asjus saatis keskjuhatus postiwalitsusele märgukirja, paludes kaaluda mõningate tariifide alandust, margimüügi lewitamist, poste restante kirjade warjunime all wäljastamist j. m. See leidis osalt rahuldamist. Pensionäride kodu soetamiseks waadati Maidla mõisa sündant, misjulgune otsus ebasüdamik.

Tehnilisele ühingu tehti ettepanek liitumiseks, kuid sealtpoolt ei olnud sellega nõus. Keskjuhatus palwel korraldati Tallinnas ametnikele tehnilised kursused, sest tulewikus nõutakse igalt asutuse ülemalt ka tehnilisi oskusi ja kui ametnikud seda ei osta, saawad ülemate waid mehaanikud ja tehnikud. Arstide sõiduraha alandamiseks saatis keskjuhatus keskliidule märgukirja, küsimust kaalutakse haridus-sotsiaalministeeriumis. Priisõidu-piletisi nõutas keskjuhatus wõõrriikidele, ja see läks lorida. Kahjuks ei saa aga neid kasutada perekonnaliikmed.

Diisiplinaarpeaduse asjus esitati ühise nõupidamise tulemusena keskliidu poolt sise-kohtuministeeriumile märgukiri. Põhiseaduse muutmise puhul pidas keskjuhatus soowitawaks sise wõtta klauseli, mis kindlustaks riigiteenija õigusi, kuid keskliidus seda ei pooldatud. Maaillematele palus keskjuhatus lubada kuus 2 waba päewa, kuid see ei teostunud. J. P. E. bürooga Wiinis on olnud läbikäimises, on saadud mitmesuguseid andmeid. Wanemate ja keskmiste ametijärgude arwu on suurendatud, mis andis paljudele kõrgendusewõimalust.

P. S. Ma esinen seekord kuwendat lorida tegewusaruandjana ja ma teen seda tänawu kõige paremal meelel, sest et on lorida läinud sõluda ja pehmendada, osalt ka täiesti lõpetada, neid arusaamatusi, mis mõõdunud aastatel meie ühistööd halwasi. Wulle tundub, et ma tänawu ka wiimast lorda esinen tegewusaruandjana. Seda teeb harilikult esimees. Kuid et ma üle poole aastat esimees olin ja et praegune esimees wäljaspool Tallinna, siis määras keskjuhatus mind. Ma olen nõus tulewikus alati keskjuhatuses kaasa töötama ja täitma neid ülesandeid, mis juhatus wõimalikuks peab minu peale panna, kuid esimeheks ma loomulikult ei saa olla. Kuna mul näib olema wiimane lord aruandega esineda, siis lubatagu teha liihikene kokkuvõtte meie ühingu 6-aastajest tegewusest ja saawutustest.

Olme selle ajajooksul üle elanud wõite ja kaotusi. Wõitudest wõiks nimetada wanusetasu maksmapanekut, organiseerimise alal on põhitähtsaks täiendatud, koduford maksma pandud, maa-asutuste teenijad organiseeritud, suwilaid-kodustid juure soetatud ja täiendatud, nende wõlgastid tasutud jne. Wanemaid ja keskmisi järle on

mitmel korral juure saadud, mis on annud paljudele kõrgendusewõimalust. Postiwalitsusega on arenenud normaalne koostöö, atesteerimise ja kõrgenduse lord on täiendatud, on asutatud oma hääleandja jne.

Kaotustest wõiks mainida palgawähendust ja haiguskindustuse halwenemist.

Aruannet lõpule wiies soowin lahkuwa keskjuhatuses kui ka enda isiku nimel kongressile ja tulewasele keskjuhatuses edu ja lordaminekut.

Mandaatkomisjoni aruanne.

Wahepeal kannab mandaatkomisjoni liige Holland ette komisjoni aruande, mis järgmine:

Maandaatkomisjon, läbiwaadates keskjuhatuses kohtabelt saadatud andmeid ja esitatud mandaate, leidis:

1) Tall. osaf. liikm.	516	wõiwad saata üldwalimistel	21	saad., on	21
2) Tartu " " "	156	" " "	6	" " "	5
3) Tapa " " "	34	" " "	1	" " "	1
4) Rapla " " "	20	" " "	1	" " "	1
5) Haapsalu os.	40	" " "	2	" " "	2
6) Paide osaf.	30	" " "	1	" " "	1
7) Rakwere os.	28	" " "	1	" " "	1
8) Walga os.	30	" " "	1	" " "	1
9) Pärnu " " "	73	" " "	3	" " "	3
10) Petseri " " "	17	" " "	1	" " "	1
11) Wõru " " "	29	" " "	1	" " "	1
12) Wiljandi " " "	37	" " "	2	" " "	2
13) Narwa " " "	38	" " "	2	" " "	2

Seega hääleõiguslikke saadikuid 42. Peale selle keskjuhatuses liikmed Kallman, Steinberg Mau ja Truus, kes sõnaõigusega.

Mandaatkomisjoni aruanne wõetakse ühel häälel vastu.

Haridus-sotsiaalministeeriumi esindaja hra Meerep terwitab kongressi ja awaldab lootust, et halwenemist arstiabi ja muus sotsiaalkindlustuse küsimusis ei tule, pigemini küll paremuft. Soowid kongressile hääd edu ja lordaminekut.

Keskjuhatuses tegewuse kohta läbirääkimiseks sõna ei wõeta. Wõetakse vastu järgmine ettepanek ühe erapooletusjäamisel: Kongress, ärakuulates keskjuhatuses tegewuse aruannet, kiidab selle hääls ja awaldab tehtud töö eest tänu.

Rasja läbikäik.

Rasja läbikäigu kannab ette J. Kallmann. Aruande kohta sõna wõthjad ei leidu. Ühel häälel wõetakse vastu ettepanek, keskjuhatuses kasja- ja waradearuanded kinnitada esitatud kujul, mis järgmised: (Rasja aruanne waat. lhf. 6).

b) Warade aruanne.

	Kr.	l.
Raha kaswas ja jooksuwatel arwetel 1. weebr. 1933. a.	225.53	
Kinniswara (krunt 1423 ruutvälja ja 5 maja ühes kõrwalehitistega N. Jõesuus)	15.000.—	
Kinniswara (krunt 485,36 ruutvälja ja 1 maja Haapsalus)	6.600.—	
Wallaswara (waranduse raamatu järgi)	5.342.45	
3 Tallinna Ühispanega osatähte à 10 krooni	30.—	
9 liikmeleardi raamatut à 1 kroon	9.—	
Posti jooksu arwe büroo kautsjon	10.—	
	Kokku	27.216.98
Wõlg Haapsalu kinniswaramüüjale	3.850.—	
	Kokku ühingu puhawara	23.366.98

7. Eelarwe ja liikmemaksu küsimus.

J. Kallmann teatab, et käesolewa aasta eelarwe on 11 kuu peale kokku seatud, andes mõningaid seletusi eelarwes ülesõdetud summade kohta. Sannamees: Kuulsti, et keskjuhatuses on kawatus liikmemaksu tõsta, mis lähets ajatähta wäljaandmiseks. Kui see ettepanek wastuõtmist leiab, siis langes eelarwes ettenähtud 1000 kr. ära, mis wõiks paigutada mujale. Koff ja Kallmann seletawad, et

summe peab selleks kasutama, milleks nad erikapitali komiteelt wälja antakse. Sannamees'i wastaw ettepanek liikatakse tagasi 15-ne häälega 12-ne wastu. Keskjuhatus poolt esitatud eelarwe wõetakse ühel häälel wastu järgmiselt: (Eelarwe w. lkt. 7).

Liikmemaksu töötmine.

Sallinna, Narwe ja Narwa esitajad kõnelewad liikmemaksu töötamise wastu, kartes maksu töötamise korral liikmete arwu langust.

Roff: Wõru osal. pooldab liikmemaksu töötmist ja seda sel põhjusel, et kui kasjas on raha, siis wõib seda energilisemalt tegutseda üldisuse kasuks ja et oleks wõimalik kindlustada lahtisaamise korral eriti mõnda kutsetegelest, keda wõib tabada lahtilastmine üldhuwide eest wõitlemisel.

Smelik: Tartu osal. ei poolda liikmemaksu töötmist. Siiskiult pooldan liikmemaksu suurendamist. Kui keskjuhatus otsus liikmemaksu töötamise vajadusest oleks teistmoodi olnud motiweeritud, siis oleksid mitmed osakonnad liikmemaksu töötmist pooldanud.

W. Walter: Siiskiult pooldan liikmemaksu töötamise vajadust. Kui meie mõni aasta warem oleksime sellele mõelnud, siis poleks meil waja olnud alla neelata neid mõrudaid pille, mida olime nüüd sunnitud tegema wiimase palgawähendamise puhul.

Sapa saadik teatab, et kuigi osakond ei poolda liikmemaksu töötmist, on wiimane siiski nõus oma liikmemaksust osakonnale kuulawat osamaksu wähenemata keskjuhatus kasuks.

Rallmann: Liikmemaksu suurendamine oli mõeldud selleks, et keskkait hakkab wäljaandma üldist riigiteenijate hääleandjat, et siis saaks keskjuhatus keskkaitsele maksu iga liikme kohta üks kroon aastas. Narwaga aga, et teised ühingud ei suurenda eneste liikmemaksu ja seepärast pole ka wõimalik veel nii ruttu ühdist hääleandjat wälja anda. Peaks see aga siiski teostuma, siis loodab, et me ka erikapitalist kultuurilise toetuse arwel wõime nii palju rohkem saada, et saaksime iga liikme kohta üks kroon aastas.

Roff: Metjateenijad oma 50-nd. liikmemaksuga pole midagi ka saawutanud, waid käiwad praegu pastaldes. Kui kufagil liikmemaksu liig raskets peetakse, siis sellepärast, et liikmed pole teadlikud kutseühisuse tähtsusest.

Sääletamisel selgub, et liikmemaksu endiseksjätmise poolt on 24, wastu 7 ja 1 erapooletu.

Smelik teeb ettepaneku määrata kolmetunniline lõunawaheaeg, s. o. kell 16-ni. Ettepanek wõetakse wastu 21 häälega 6 h. wastu ja ühe erapooletuks jäämisel.

Istang lõppes kell 13.08.

a) Kassa aruanne.

Sissetulekud:

1. veebruarist 1932.—1. veebruarini 1933 a.

Väljaminekud:

Saldo 1. veebruaril 1932	507	52
1931. a. liikmemaksu osakondadelt	58	43
1932. a. liikmemaksu osakondadelt	1080	43
1930. a. kongressi kulusi Valga osakonnalt	7	30
Liikmekaartide müügist	1	—
Osakondadelt 1932. a. kongressi kulude katteks	206	20
Suvila kasutajatelt elektrimaksu	11	80
Suvilate kasutajatelt üüri	16	50
Hoiusummade %/o	7	87
Toetus postivalitsuse erikapitali komiteelt:		
a) kutseajakirjale	800	—
b) suvilate ostusumma ja protsentide tasumiseks ning majade korrashoiuks	2100	—
Kokku:	4797	05
Bilans:	4797	05

Töötasu	600	—
Kantselei-, posti- ja telef. kulud	184	22
Kongressi kulud	83	20
Reisi-, päevaraha ja organiseerimise kulud	241	54
Esituskulud	21	90
Liitude liikmemaks	175	48
1932. a. kongressi kulud osakondadelt	183	58
„Riigi Teataja“ tellimine, trükitööd (paberid, ümbririkud, kodukorrad)	125	65
Haapsalu suvilasse vallasvara, korrashoid ja sellega seotud kulud	319	58
Haapsalu suvila võlga tasutud	750	—
Haapsalu suvila võla %/o tasutud	383	34
Suvila üürimine Elvas	400	—
Narva-Jõesuu suvilate remont, korrashoid ja sellega seotud kulud	111	70
Kinnisvarade tulekinnitus ja maksud	178	83
Kutseajakirja väljaandmine	812	50
Kokku:	4571	52
Saldo:	225	53
Bilans:	4797	05

II istang.

Kongressi II koosolek algas kell 16.25. Koos 41 saadikut ja 4 keskjuhatusel liiget.

Juhatawad Roff ja Tomson kordamisi.

Terwitamiseks antakse sõna Gesti Omavalitsuste Viidu esinõukajale hra Nurk'ile, kes awaldab soowi, et wastuwõetud otsused ei jääks mitte paberile, waid leiaksid täitmist.

8. Tasude küsimus.

Aruandja J. Rallmann: Teg on jarnane, et tuleks kõnelda mitte tasude suurendamisest, waid sellest, kuidas hoida olemasolewaid palgata. Talitati ülesotuselt, kui omal ajal taheti riigiteenijate pereest eraldada politsei ja kaitsewägi, kelle palgad kawatseti jätta endiseks,

teiste tasufid ajuti aga kärpima. Peab tarwilikuts, et kongress palgatade kärpimise kohta oma seisukoha awaldab. Loeb ette keskjuhatus poolt koostatud resolutsiooni.

Smelik: Kõneleb uuest pensioniseadusest, mis olewat walmmas Majandusministeeriumis, nagu ta ajalehest lugenud. Soowitab olla walwel, et uus pensioniseadus ei kujuneks teenijate kahjulikuks.

Järo: Praegu saadetakse pensionile teenijaid, kes veel tööwõimjas ja suudaksid teenistust jätkata. Et selline nähe osutub riiklikult kahjulikuks, tuleks selliste teenijate pensionile saatmine panna seisma.

Kõnelejale waidlewad wastu Feldmann, Steinberg, Brants ja Roff, kes leiawad, et kui wanu teenijaid pensionile ei saadetakse,

fiis tuleks töö kottutuiwamise tagajärjel wallandada noori ja elu-wõimsaid teenijaid. Wiimaseid hädaabitööle saates tuleks riigil niikuinii ligi maksta.

Sannamees: Kas teatakse uue pensionitawa walmimiseft Sa-ridus-fothiaalministeeriumis ja milline see on.

Kallman: On kuulduft olnu, kuid uuteft konkreetsetest kawat-justest lähemalt teada ei ole.

Brants: Pole õigus, kui antakse paiufit neile kel midagi ei ole, aga kinniswara omanikele ja jõukamaile ei anta. Pensioni peaks saama kõik, kes selle wäljateeninud.

Tafude küsimuses wõetakse wastu ühel häälel järgmine otsus:

Kongress konstateerib, et riigiteenijate palgakäpimine on läbiwiidud ülekohtuselt, kuna on pandud riigiteenijate peale suu-remad kriisraswused kui teistele kodanikele wõrdsete tulude juures.

Samuti pole walitus ka kriisi raswust kandejõu kohaselt nende

jõukamate rahwafiktide peale katunudft panna, kes said majan-dusliku kõrgekonjunktuuri ajajärgul suuri kasufts.

Kongress peab tarwilikuft ühes kõigi teiste palgateenijate or-ganifatsioonidega kõige kindlamalt selle wastu wõidelda, et ei wõe-taks ette uusi palga- ja tafude käpimisi.

Ühtlasi ajub kongress seisukohale, et ühelegi teenijate liigile ei tohiks osaks saada erisoodustusi, waid et praegune palgaastmete wahetord peaks jääma püsima.

Pensionif küsimuses wõtab kongress ühel häälel wastu järgmise otsufe:

Et praegused pensionid ei wõimalda paljudele pensionäridele äraelamist, fiis otsustab kongress tunnistada pensionide wähen-da-mise ebaõiglaselks. Ühtlasi tunnistatakse tarwilikuft, et uut pen-sionifeadust ei pandaks maksma enne, kui riigiteenijate kutseorganif pole saanud sellega tutwuda ja oma seisukohta wõtta.

b) Eelarve 1. II 1933. — 1. I 1934.

Sissetulekud:

Väljaminekud:

Saldo 1. veebruaril 1933. a.	225	53	Töötasu 11 kuu eest	550	—
1932. a. liikmemaksu osakondadelt	130	—	Kantselei, posti ja telefoni kulud	140	—
1933. a. liikmemaksu osakondadelt	900	—	Kongressi kulud	70	—
Pärnu osakonnalt 1931. a. I p. a. liikmemaksu võlga	12	—	Esitus kulud	60	—
1932. a. kongressi kulusi osakondadelt	22	62	Reisikulud ja päewarahad	160	—
Liikmekaartide müügist	5	—	Organiseerimise kulud	60	—
Suvilate üürist	15	—	Liitute liikmemaks	180	—
Hoiusummade %/o	10	—	1932. a. kongressi kulusi osakondadele	22	62
Toetus postiametkonna erikapitali komiteelt:			Mitmesugused ettenägemata kulud	65	53
a) kutseajakirjale	1000	—	Kutseajakirja väljaandmine	1000	—
b) suvilate üürimiseks, remondiks, korras-hoiuks, võla ja võla %/o tasumiseks	2700	—	Suvila üürimine	400	—
			Haapsalu suvila võla katteks	1350	—
			Haapsalu suvila võla %/o	308	—
			Suvilate tulekinnitus ja maksud	170	—
			Suvilate remont, korrashoid ja vallasvara täien-damine	472	—
			Pärnu osak. 1931. a. kongressi kulude kustutamine		
			Pärnu osakonna kasuks	12	—
			Kokku:	5020	15

9. Töönormid, koosseisud ja muud teenistuslised küsimused.

Kallman teatab, et referendiks on palutud postiwalitsufe di-reetor.

Postiwalitsufe direktor hr. Zallajas seletab, mille pärast töö-narmide rewideerimine on ette wõetud ja selles muudatused tarwi-liselks osutuwad. Riigifogu ringkondis näitke postiametkonna tädga üldisel rahul oldawat, kuigi mõnelt poolt on juhitud tähewpanu, et teenijad pole küllalt wastutulefikud. Kuid olewat tähendatud, et töönormid on wäikesed. Postiwalitus lubanud fiis parandada, aga nii, et teenijatele liiga ei tehtaks. Wälisriikes on töö korralda-tud wäga hästi ja selle järgi on meil wõimalus wõrrelda oma tööd. Meil on töös formalitteete, aga ilma selleta läbi ei saa.

Töökorralduse juhtnõuvid on walmis. Nende põhimõte seisab selles, et töö saaks tehtud korralikult. Operatsioonide täitmisel sabu tekkida ei tohi. Asutuse ülem ehk tödala juhataja peab hoolt kanda-ma, et sel korral antaks lisatööjõudu, kuid sabad peab liwideerima. Normide jekka on kalkuleeritud ajatõufused — telegraafi ja telefoni alal 18 min. tunnis. Kantselei alal läheb kaotfi 15 min. tunnis. Meie töö juures on nende normide juures wõimalik korralikult töö-tada. Töökorralduse juhtnõuvid õpetawad, et iga teenija ise wõib oma tööd ja selle wiljakust kontrollida.

Töönormide rewideerimine sai tõuke weel selleft, et tehnika alal oli oluford paranenu, oli wõimaldatud saada teenimata tafu. Ka

ei põhjenenu tehnifised normid õigetel alustel. Tuleks arwestada töö hulkt, aga mitte juhtmete arw.

Kas suudame oma töösufje ja wilumufega wõistelda Saksa-maaga, Rootsi ja Schweitflga? On selgunud, et 15%—20% on meie töowiljakus wäiksem kui Sakfamaal. Rootfis on aga töowil-jakus posti alal 40% ja telegr. alal 20% suurem kui meil. Ka wälfjamaal on töö wähenenu 10—15%. Teenijaid feal wähen-da-tud pole, waid see sünnib loomuliku kahanemise teel.

Ka postinormides oli meil ekkimusi. Telefoni ala normide suu-rendamine 10—15% wõrra ei tekinud mõõtmise tulemusena, waid sellepärast, et leidfime ulesse wead, mis kalkulatfioones tegime. Uued normid kawatsetakse panna maksma 4 aasta jooksul ilma et teenijaid pruugiks wallandada, mille juures on arwestatud nende loomuliku kahanemifega. Wäitestele asutustele on kantselei alal liiga tehtud: nad ei saa 10% läbi, aga suurematele asutustele tuli see protsent wähenkada kahetfa peale.

Riigifasfa nõudis preemiate maksmise lõpetamist, kuid wiima-sel ajal näib see küsimus olewat soiku jäänu. Direktor ütleb, et ta preemiate maksmise lõpetamise wastu ei ole, aga kui töö suure-neb, fiis ei awane uus preemiate saamine mitte nii pea. Kui pree-miaid mitte maksta, ei peaks jeda saama ka teifjed ametkonnad.

Ka attesteerimise korra suhtes piiluwad tödkorralduse juhtnõu-vid praeguseid puuduseid kõrwaldada. Nõnda peawad wastuta-

wamal kohal töötama need, kes rohkem palka saavad. Igaliiks peab töötama oma palga kohaselt. Kui ta seda ei suuda, pannakse töö teie peale, aga antakse la wastaw palk.

Steinberg: Riigikoguliikmed on väga nõudlikud ja wäljalutsuwad ning rikuvad ise korda. Loob selleks kujukaid näiteid. Tööabinõud, ruumid ja palgaolud on meil halwemad kui mujal riikes. Meie kultuuriline tasapind ja elutempo ei ole wõrdne wälisriikidega ning el suudeta ülikirelt järele jõuda wanadele kultuurriiki. Kui töö wäljamaal on wäljatam, siis on seal ka tööhühid kohapeal paremad. Mitmed tööhühid on meil halwemad ega seisa oma illesannete kõrgusel. Ühes Tallinna suuremas asutuses on tööala juhataja kes teeb grimasse ja intrigeerib selle asemel, et tööd juhatada ja korraldada. Maal olla üks kontori illem, kes üldse ei olewat suuteline wastama ametnikule kõhe, wõib olla alles teisel päewal. Sarnased allülemad peatfid aset andma teistele ja minema pensionile. Kui tähelepanu pööratakse mitte ainuüksi rea-ametnikule, waid ka tööhühide kwaliteedile, wõidaks postiametkond sellega palju ja saawutats rohkem edu.

Kuut: Saksalased, rootslased ja wenelased on meist halwemad töömehed, telegraafi alal paremad daanlased, kuna lätlased on meie omadega wõrdsed.

Prants: Töönormide suurendamine wõtab wõimaluse rahwale wastu tulla. Et oleks aega rahwale wastu tulla, tuleks koosseis jätta endiseks.

Steinberg: Arstid imestawad, kuidas wõiwad ametnikud postkontoris töötada kella 3-ni sarnases sumbunud õhus, wentilatsioon ja ruumid on wiltsjad, ehkki neid on piiütud parandada. 300—400 rahakaardi wastuwõtmisel päewas, kus enne töötas 2—3 am., on samase kaartide arwu järele jäetud kõigest 1 ametnik. Ületöötamine kutsub esile wäsimuse, mis ei ole kasuks ratsionaliseerimisele. Postwaguni õtteenistus ja pagasih korraldamine nõuab pingutust, täpsust, kiirust, ruumid aga kolmused, suwel kuumus. Et töönormide suurendamine paratamatult kutsus esile koosseisu wähen-damise ja praegused normid küllaldased, paoldab normide endiseks jätmist.

Direktor: Siialdatud nõudmisi on, kuid see ei tähenda, et neid nõudmisi peab täitma, kui nad pole põhjendatud ja wastolus määrustega. Ruumidega wõib üldiselt rahul olla. Uuele kohale paigutamisel antakse 2 kuud aega tööga tutwunemiseks. Teenijate pere arenemine on wiimastel aastatel väga suuri edusamme teinud, nagu selgub Riigikogu komisjoni aruannetest.

Kallman: Kui mõnes wälisriigis on töönormid suuremad, siis on see seletataw üldise kultuurilise tasemega ning töö mehhaniseerimisega. Kuid mitte sellega, et meil wähem tööd tehakse. Wälismaal on aadressid selgemad, palju masinakirja. Ka tööseaded on paremad. Meie elu on igal alal wälismaast järel. Meie ei saa ometi järsku tõsta oma põllumajandust ja selle toodangut Saani kõrgusele.

Samuti on täiesti wõimatu nõuda, et meie töönormid peatfid olewa wälismaa suurused, kuna meie üldine areng, elutempo, meie tööseaded, ruumid, palgad jne. on halwemad kui wälismaal. Alles möödnud aastal muudeti norme ja kolme aasta jooksul pidi muudetud normide alusel koosseise reguleeritama. Näüid on juba aasta pärast jällepi muutmisele asunud. Praegusel töökriisi ajal ei ole soowitam norme suurendada, sest see wiib ka inimeste wallandamisele. Ratsionaliseerimisega ei wõi meie ametkonnas liialdada, ajal kui teistes ametkondades sel alal pole weel midagi tehtud. Teised ametkonnad peaks ka algust tegema, sest postiametkonnas ülitatsionaliseerimine toob postiteenijatele ka suuremaid töörasust ja ühe ametkonna ratsionaliseerimisega me ometi riiki ei päästa.

Teenijasfond tahab wastu astuda töönormide suurenduskawatjustele ja peab tarwiliks Teil, härra direktor, suurendusest loobuda, kuna käesolewad normid on wähemalt 3 aastat maksnud. Ei saa ka öelda seda, et meie praegu tööd liig wähe tehtaks. Puhkuste ja haiguste puhul töönorme suurendama hakata, see on küll õnnetu järe-kurnamine, ajal kui mitmel alal esewandidid wabalt liiguwad. Puh-

kust peaks saama suwekuudel — kuid seda ei saa iga aasta ja kui näüid weelgi kitsendama hakatakse, siis läheb asi päris halwaks.

Direktor: Töönormide suurendamise tagajärjel ei saa keegi wallandatud. Millest on tingitud tööwiljakuse wahje meie ja wäljamaa wahel, saab wäljasegitatud. Sihtkirjade läbitöötamise alal oleme wõrdsed Saksamaaga. Töönormide suurendamisets on praegu soodne moment.

Kallman: Kui tuleb teine minister ja küsib, miks Teil nõnda suur koosseis on, ja kui teenijaid hakatakse wähen-dama, mis siis?

Direktor: Ühisele arwamisele kutsuühinguga tulla ei saa, sest teenijad nõuawad ikka rohkem palka ja wähem tööd. Tööruumid ei wõi olla halwemad, sest näit. tahetatakse postwagunisje väga saada paigutatud. (wahelhiüie: „raha, warusius!“) Wajajooksul on wõimalik tööd paremini korraldada.

Prants räägib töönormide suurendamise wastu.

Õõna palub Eesti Omawalitjuse Teenijate Liidu esindaja hra Nurf, milleks kongress ühel häälel oma nõusoleku annab.

Nurf: Awaldab kahtlust, kas ratsionaliseerimine ei wii wiimaks nii kaugele, et riikline aparaat ei jõua enam oma funktsioone täita. Loob wastawa näite Teedeministeeriumi ühe ametkonna kohta kutsu-kirjateel paluti mõningaid andmeid. Wiimaste jaamiseks soowitati ministeeriumist kohale saata ametnik. Kui ratsionaliseerimine selles suunas jatub, wõib juhtuda, et mõnes asutuses üldasjaajamine selle all kannatab.

Sehatse ettepanek kongressi tööd lõpetada ja järgmisel päewal kell 11 jättata.

Ettepanek wõetakse ühel häälel wastu.

Koosolek lõppeb kell 19.45.

III istang.

Kongressi III istang algas 6. märtsil kell 11.30. Koos 42 saadikut ja 4 leshuhatajate liiget.

Kongressil wiibiwad: Teedeminister hra L. Johanson, postiwalitjuse direktor hra G. Jallajas, abidirektor hra Etruk, inspektor hra D. Pull ja teisi.

Juhatawad: P. Tomson ja J. Koff kordamisi.

Õõna saab teedeminister hra L. Johanson, kes üttele: Postitelegraafi-telefoni ala on hästi wäljaarenenud. Riigikogu komisjon ja rahwas on wõrdlemisi rahul postiametkonna tööga. On töötatud koos leksatusega. Teedeministeeriumil on põhjust Teile ja ametkonna juhile tänu awaldada (kiiduawaldused).

Smelik: Uute normide maksmapaneku kawatus on loonud kohapeal närwilise õhkonna. Praegused normid on raskest, uued weel raskemad. Direktor teatas, et wallandada kedagi ei kawatjeta, aga kas see on nii ka siis kui tuleb uus walitus ja uus koosseis. Üldiselt on kohapealsete teenijate meeleolu uute normide wastu. Kardatakse, et see toob kaasa wallandamisi. Atesteerimise kord nagu see ettenähtud uutes töökorralduse juhtnõõrides ja mis tahab olla praegusest objektiivsem, ei leia minu walijate juures poolehoidu. Tõõtki-ruses hakatakse piustitama reformeid, millistele postiwalitjuse wõiks waatama hakata kui normidele. Wanemas eas hakkab teenijate töödime ja kiirus langema ja siis ei suuda nad loomulikult noorematega wõistelda.

Direktor: Elus on nii, et peremees tahab wähem maksta, aga teenija tahab liihemat tööaega ja paremat taju. Üks teeb tööd ära mungides, teine wõib selle tööd tegemisel surmani ja selleparast on tarwis wäljasegitada, kui palju wõib teenijailt nõuda ilma et nad wõikts. Töönormid ei ole suured, kuid tööd ei ole jagatud otstarbekohaselt. Wiga ei seisa normides, waid wales tööjaotuses, mis kohapeal wõib ette tulla. Normidele tuleb waadata kui teatawale programmile, mis täidetakse 4-ja aasta jooksul.

Kui mõni asutus ei oska tööd korraldada, siis lähen mina hõhale ja korraldan selle asja 5 minutiga ära.

Subjektiwne moment ei kao, waid jääb ka piisima uues atesteerimise korras. Teenijaid tuleb paigutada tööle wastawalt nende wõimetele. Kui panna transfertkasjase ajameelne inimene, siis saab ta mõne kuu jooksul nõnda palju taju, et eluajal ei jaksa seda tasuda.

Ei usu, et keegi kärbits meie koosseisu.

Wäsimuse uurimiseks kawatseme tulewitus pöörata Tartu üli-
kooli poole, kes selgitaks wäsimuse kui ka selle tekkimise põhjused jne.

On kawatus koolides wõtta eriaina ehl eestikeele lugemikku
posti-telegraafi asjandus. Need juhtnõõrid saadetakse wälja tutwune-
miseks, wõite armustada. 3ga põhjendus peab sisaldama kalkulasioone.

Jaanus : Ettewõtetele wõiwad töönormid kasulikud olla, üldiselt
on nad kahjulikud. Attesteerimise korda tuleks selles mõttes muuta, et
3-me wäljapanek ei tooks järelepärimisi.

Kallmann : Ükski atestatatsioonileht ei suuda inimest paremaks
teha, kui ta on. Ei ole usu postiwalikustuse, et ta jällegi aasta pärast
ei tuleks uue normidekõrgendusega. Selgitades ratsionaliseerimist ja
selle põhimõtteid, leiab, et need on maksma pandud ajal, kui oli töö-
listest puudus, praegu on aga tööst puudus ja niisid pole mõtet waga
rutata ratsionaliseerimisega.

Sannamees : Sakjamaal on uuritud tööpuuduse põhjuseid. Was-
taw komisjon on jõudnud otsusele, et 30% tööpuudusest on ratsiona-
liseerimise ja automatiseerimise tulemus. Kas wastawalt töönormide
tõusuga ka töötingimused on paranenud? Mõnede asutuste illemate
intelligents on liig wäike ja arusaamine puudulik. Kõneleja kannab
ette paar näidet. Prowintsi postiautustuse wallandas ülem käsikirja
kojamehe, kes kuulus koosseisu. Kojamees, selgitades wälja samas
majas elawa rahukohtuniku juures, et ta wallandamine illema kom-
pendenti ei kuulu, jäi rahulikult oma kohale edasi teenima. Nähes, et
kojamees käsikirjale ei reageeri, loobus ülem oma esialgselt kawat-
susest ega kõnele sellest enam üldse. Ka teine lugu juhtus prowint-
sis. Ametnik tuleb illemalt ametiasjus juhtnõõre küsima. Ülem ei tea
nõu anda. Ametnik asub omal käel küsimust lahendama. Mõne tunni
pärast tuleb ülem ametniku juure wõlgu jäänud selgitust andma.
Ametnik waidleb wastu, kuna ta küsimuse juba oli lahendanud kaus-
tast leitud postiwalikustuse juhtnõõride põhjal. Juhib wiimastele illema
tähelepanu. Ülem ei tea, kuidas sellele reageerida ja ütleb : „Aga
kantslele juhataja ütles ju mulle nõnda.“ (Naer.) Rahakaartide kont-
rollimisel on märgata liigset wormaliteeti. Normide tõstmine suuren-
dab töökoormat. Armustab uut attesteerimise kawa. Objektiwset hin-
nangut on raske leida. Praegune attesteerimise kord on parem. Kontori
illemata seletuse saatmisel postipeawalitkustuse 3-ga attesteeritud teenijate
kohta peaks seletusele alla kirjutama ka attesteerimise komisjoni liikmed.

Direktor : Hr. Sannamees kõneles meile lõbusaid anektoote, kuid
rääkis ka õiget. Mis puutub illemate kwaliteedisse, siis mõni ju jätab
soowida, kuid üldiselt täidawad nad oma ülesandeid korralikult.
Sma kontrollita läbi ei saa. Wõidakse teha palju wigu rahakaartide
wäljastamisel ja wäikeste eksituste selgitamine mõjub parandawalt.
Seletuse nõudmine kolmega attesteeritute kohta on samuti tarwilik
kaswatuslikes mõttes.

Wõetakse wastu ühel häälel järgmised otsused :

1) Kongress nõuab, et praegust töönorme enam mingil tingimusel
ei suurendataks. Töönormide suurendamise katsetele ning kawatus-
tele tuleb kõigiti wastu panna.

Arwesse wõttes üldist tööpuudust, wiiks uus töönormide suuren-
damine jällegi osa teenijaid töötatöölise ridadesse jariigikassa peaks
illegi kulusid tegema töötatöölise toetuseks. Ka wõtab töönormide
suurendamine ametnikult wõimaluse publikut hoolsalt teenida ja seda
eriti wäikeasutustes. Kongress peab tarwilikuks, et praegused normid
peaks maksma vähemalt 3 aastat, nii nagu see normide maksmapa-
neku määrukses ettenähtud.

Ühtlasi peab kongress tarwilikuks, et praegusel kriisil ajal ei püü-
taks soetada preemiaid, waid et tuleks töötada wõimalikult täie koos-
seisuga.

2) Kongress konstateerib, et mehhaanikute postkontorite koosseisu
määramine ühes nende paigutamise suwel tehnilistele töödele,
raskendab teiste postkontori teenijate töökoormatust suwel, millal
paljudes maapostkontorites suurem tegewus kui talwel ja weel
rohkem wõtab maapostkontorite teenijail wõimaluse puhkuse saamiseks
suwel. Kongress teeb keskjuhatussele ülesandeks paluda postiwalikust
sellest kawatussest loobuda.

3) Kongress leiab, et praegune attesteerimise kord on üldiselt
hea. Rahuldawalt attesteeritult järelepärimisi wõiks teha teatama
tagasihoidlikkusega. Kui järelepärimistele wastatakse, siis peaks
wastusele alla kirjutama kõik attesteerimisest osawõtjad.

4) Kongress tunnistab tarwilikuks, et saaks normeeritud mõ-
nesugused normeerimata tööd. Näiteks, transfersummade illejäägi
wiimine Eesti Panka ja kassa toetise toomine, tempelmartide ja
wekslipaberite toomine, telefoni automatikasjade ühijendamine.
Ameerikast saabuwad kirjad peaks wõrduma tähtkirjadele ja järgi-
ning tagasisaadetawad tähtkirjad ja rahakaardid peaks arwatama
wõrdseks asutuses wastuwõetud minewatele saadetistele.

10. Organisatsioonilisi küsimusi.

Kallmann : Üksikute wõitlus ei suuda neid tagajärgi anda, kui
ühine wõitlus. On tekkinud kawatus luua ühist palgateenijate kes-
organisatsiooni, kuhu kuuluksid Riigiteenijate keskkait, Töölisühingute
keskkait, Õpetajate Liit ja Omawalitkuse Teenijate Liit, need moo-
dustaks siis puhtametiühingulise keskkondise.

Jaanis : Kongress peaks wastu wõtma otsuse, et tulewane
keskjuhatus töötaks põhikirja kokkuseadmisel kaasa. Ühinemise otsus-
taks tulewane kongress.

Sannamees : Kas tuleb siis aktiivtoimkond likwideerida?
Kas uus organisatsioon saaks nii aktiivne kui aktiivtoimkond.

Imelik pooldab ühist palgateenijate organisatsiooni. Mõistab
hukka nähet, et meie kutsesajakirjate on lastunud poleemikasse po-
liitiliste ajakirjadega.

Steinberg suhtub pessimistlikult am.-ühingute kesknõukogu loo-
misesse. Armustab aktiivtoimkonda, mis olewat sotsialistliku par-
tei mõju all ega suutnud kriitilisemal ajajärgul anda toetust riigi-
teenijale palgawõitluses. Palgawõitluses ei leia meie kufagist sõpru
ei ka sotsialistide erakonnast. Kesknõukogu loomine on ühe poliiti-
lise erakonna wõte omale rohkem toetajaid saada. Poliitilised era-
konnad oma wiidata ja kahepakkige teguwisega on kaotanud usal-
duse riigiteenijate peres, kesknõukogu peab olema apoliitiline ja
tema katussele ei tohi keskida mõni wärwikas erakonna lipp (kiidu-
awaldused).

Jaanus : Meil on teistsugused huwid kui töölistel. Ei soowita
minna töölisühingute rüppe.

Kallmann : Tõrjub tagasi siidistused, et ta waielusesse astu-
nud poliitilise ajakirjaga. Leiab, et uue organisatsiooni loomise
korral wõib kindlasti ühise seisukoha leida töölistega palgawäh-
damise korral, kuid on küsitaw, kas palgafõrgenduse puhul seda lei-
tatakse. Raske on ütelda, mis on parem. Siiski oleks praegustes
rasketes oludes ühine front tarwilik uue am.-ühingu loomisega eri-
põhikirja alusel. Aktiivtoimkond on piibunud eemale hoida po-
liitikat. Kuid arwab siiski, et palgafõrgimise eel ka aktiivtoim-
kond küllalt energiliselt ei tegutsenud. Soowitab uue organisat-
siooni loomisest keskjuhatusel oja wõtta.

Imelik : Waielda wõib, aga iseasi on, kuidas wäljendada. Sel-
les mõttes leiab puudusi häälekandjas awaldatud kirjutiste stiilis.
Häälekandjas „Päewalehe“ wastu awaldatud artikkel on meile
kahju tooanud, kuigi ta tarwilik oli. Põhimõtteliselt pooldab uue
organisatsiooni loomist.

Sannamees : Üksikuid wäärnähteid on waja ajalehes awalik-
kuse ette tuua. Ei soowita waenujalale sattuda pahempoolsete era-
kondadega, kuna parempoolsete erakondadega seda juba oleme. 3se
oleme aga nõrgad.

Imelik : Rõhutab prii raudteesõidu pilettide wäljaandmise wa-
jadust, et teenijale wõimaldada suwilate kasutamist.

Kongress wõtab ühel häälel wastu järgmise esitatud ettepaneku :

1. Kongress peab soowitawaks, et moodustataks illektiivne ame-
tiühingute liitude kesorganisatsioon, mille põhikiri peaks wäljastõta-
tama organisatsioonide wahelisel kokkuleppel ja nii, et ta kujuneks
täiesti apoliitiliseks ametiühinguliseks organisatsiooniks.

11. Walimised põhikirja järele.

Wõetakse wastu ettepanek — walida keskjahatus 11-liikmeline,

kus oleks ametnike ja ülemate esindajaid 7, posteljonide esindajaid 3 ja tehnilisest rühmast 1.

Põhikirja kohaselt toimib hääletamine üldiselt. Hääletada otustatakse kinniselt. Võetakse vastu ettepanek, määrata 15 min. vaheaeg. Peale vaheaja möödumist esitatakse Reskjuhatusse valimiseks järgmise kandidaadid; ametnikest: Koff, Feldman, Imelik, Vahter, Kallman, Sannamees, Miller, Mihkelson, Soots, Anwelt, Mau, Tiit; posteljonest: Martinson, Kuff, Drewert, Kase, ja tehnilisest rühmast Jaanus.

Antavaid sedelisi vastuvõtma ja hääli lugema volitatakse mandaatkomisjon, kellele lisaks walitakse ühel häälel R. Kroon, kongressilt lahkunud Hollandi asemele.

Komisjon asub tööle kõrval ruumi, mille järgi hakatakse harutama järgmist päevatorra punkti.

12. Kongressil algatatud küsimusi, järgmise kongressi aja ja kohta arvamääramine.

Kallman kõneleb Reskjuhatusse poolt astunud sammudest pensioonäride kodu soetamise asjus teatades, et anteediga selgunud, et sooviainid polegi.

Mõned kongressisaadikud awaldawad arvamist, et wanadekodu järgi pole tarwidust.

Muut: Ei poolda mõisastidame soetamist, kus võib olla pensioonärel tuleks töötada. Ükski pensioonäär ei ole nõus töötama. Kõneleb weneaegsest wanadekodus, kus pensioonärele kõik läte toimetati. Peab pensioonäride kodu soetamist wajaliks, kuid raudteejaama, linna või alewi lähedusse.

Koff peab Narwa-Jõesuu juwilaid sobiwaks pensioonäride kodu siseseadmiseks.

Jaanus toonitab, et pensioonäride kodu soetamise küsimus jääks Reskjuhatusse hooleks.

Lulewase kongressi pidamise kohta ja aja suhtes kongress otsustas jätta see uue Reskjuhatusse määrata.

Esitatud ettepanekutest võetakse kongressi poolt ühel häälel wastu järgmised:

1. Kongress peab soowitawaks, et neile postiteenijatele, kes on seotud raudteeteenistuse ülesannetega saaks nende ülesannete täitmise eest maksetud eritaju samal määral, mis makstab postiametkond raudteeteenijatele normide alusel, mis maksma pannakse.
2. Kongress peab soowitawaks, et wosteenijatele antawaid priifidud piletisi lubatakse kasutada ka nende perekonnaliikmel.
3. Reskjuhatusel tuleks loobuda wanadekodu soetamisest mõnesse mõisastidamesse, jättes Reskjuhatussele wabad käed wanadekodu kohta walimiseks.

Kongressi juhataja teeb teatavaks walimiste tulemusel. Hääletamist võtsid osa 41 kongressi saadikut. Hääli anti järgmiselt: Koff 39 h., Jaanus 36, Martinson 33, Feldman 32, Kallman 30, Kuff 30, Vahter 25, Sannamees 21. Mau 21. Anwelt 20, Kase 20, Drewert 20, Tiit 19, Imelik 18, Miller 12, Mihkelson 9, Steinberg 6, Soots 5, Tamman 4.

Seega on ametnike ja ülemate rühmast walitud Reskjuhatusse hääleteenamusega: Koff, Feldman, Kallman, Vahter, Mau, Sannamees, Anwelt.

Tehnilisest rühmast Jaanus.

Ei posteljonide rühmast Kase ja Drewert mõlemad ühepalju f. o. 20 häält saiwad, siis otsustas kongress nende kahe kandidaadi suhtes uued walimised toime panna. Walimised toimiti kinniselt. Hääletamise tulemuseks oli: Kase 20 h., Drewert 18 h. Posteljonide rühmast on seega walitud: Martinson, Kuff, Kase.

Antud hääle järjekorras jääwad kandidaatideks ametn. ja ülemate rühmast: Tiit, Imelik, Miller, Mihkelson, Steinberg, Soots. Posteljonide rühmast: Drewert, Tamman.

Revisjonikomisjoni walitakse ühel häälel: Böstrow, Tõugu, Steinberg. Kandidaatideks jääwad: Preisman ja Tomson.

Auhohtuse otustatakse ühel häälel walida möödunud aasta koosseis tagasi: Tomson, Martens, Wilmansen, Jaanus, Muut, esimeheks Tomson.

Kallman teeb ettepaneku maksta saadikutele päewaraha möödunud aasta eestajul f. o. järgmiselt: a 4 fr. päewas kahe päewa eest ja sõidukulud tasuda kolmanda kl. tariifi järele. Petseri, Wõru, Pärnu ja Wiljandi saadikutele aga maksta päewaraha 3 päewa eest. Kulud lenda osakondade wahel proportsionaalselt saadikute arwule. Ettepanek võetakse ühel häälel wastu.

Wastu võetakse weel ühel häälel soowiawaldns pastiwaltitsusele wabastada teenistuskojaste täitmiseft kongressi protokollu koostamiseks Miller ja Feldman, kumbki 3 päewaks.

Kongressi protokollile allakirjutamiseks walitakse ühel häälel: Böstrow, Kroon, Grünberg, Steinberg.

Kongressi lõpetades soowib kongressi juhataja Tomson uuele Reskjuhatussele tema ja kõigi saadikute nimel edu.

Kongress lõppes kell 16.20.

Kongressi juhataja: (allkiri).

Übijuhataja: (allkiri).

Sekretär: (allkiri).

Übifekretärid: (allkirjad).

Walitud allakirjutajad: (allkirjad).

Mitmesugust.

1) Tsheho-Slovakia postiteenijate liit tervitas Eesti postiteenijaid vabariigi 15-da aasta puhul.

2) Keskjuhatusse kohtade jaotus.

Peale kongressi lõppu pidas uus Keskjuhatus oma esimese koosoleku. Esimeheks waliti J. Koff, esimeseks abiesimeheks J. Feldmann, ja teiseks abiesimeheks E. Kukk. Sekretäriks waliti J. Kallman, abiks Vahter, laekuriks ja varahoidjaks Martinson.

Häälekandja toimetaja walimine lükati edasi järgmiseks koosolekuks, et hankida kandidaatelt nõusolekuid. Erikapitali komiteesse waliti endised esindajad: Kallman, Feldman ja Martinson.

Kõrgenduskomisjoni waliti ametnike rühmast:

Koff, Sannamees, Feldman. Posteljonide rühmast: Martinson, Kukk, Kase.

3) Töönormide suurendamise asjus käisid Feldman ja Kallman postivalitsuse direktori jutul, kus juures paluti kongressi otsuse kohaselt töönormide suurendamise ettepanekut mitte teha. Direktor teatas, et tema ei saavat kutseühingu soove arvesse võtta, kuna normide suurendamine olla tarvilik ja seda nõudvat walitsus, lubades varsti esitada suurendatud töönormid Ministrile allakirjutamiseks. Esindajad teatasid, et nende teadaolevatel andmetel walitsus normide suurendamist ei nõua, suurendust nõuab ainult postivalitsuse direktor ning teiste ringkondade surve on vaid ettekääne. Ühtlasi teatasid esindajad, kuna postivalitsuses kokkulepet ei saa, siis pöörab Reskjuhatus selles asjus ka teedeministri poole.

17. märtsil käisid esindajad teedeministri jutul

ja avaldasid soovi, et minister mitmesuguste üldtähtsusega korralduste või määruste maksmapanekul arvesse võtaks ka organiseeritud teenijate soove.

Töönormidest esialgu lähemalt ei kõneldud. Minister teatas, et ta peab loomulikuks tähtsamais küsimusis teenijate arvumist küsida ning võimaluse kohaselt nendega ka arvestada. Kui töönormide suurenduseks esitis tehakse, siis avaldab Keskjuhatus selles küsimuses oma seisukoha.

Postiteenijate Häalekand. toimetusele.

Vastuseks k. a. jaanuarikuu Postiteenijate Häalekandjas nr. 1 postivalitsusele esitatud küsimustele teatan:

1. Normaaltübiliste asutuste kõnepunktidest peetavate kõnede kohta kviitungide andmine ei ole keelatud. Need tuleb anda telefonitariifis ettenähtud maksu (5 senti) eest;

2. Kõnepunktidest asutuste sunduslikul lahtioleku ajal kohalikkude kõnede jaoks tehtavad kutsed on maksuvabad. Mittesunduslikult lahtioleku ajal maksustatakse need kutsed eramaksuga — Kr. 0,2 iga kutse.

2. Sihtasutuse väljakutsumise eest tellitud kaugekõne võimaldamiseks maksu ei võeta, kui mittevastajaks kõnekohaks on automaatkassata kõnepunkt ja kui kutse teoneb asutuste sunduslikul lahtioleku ajal abonendi või automaatkassata kõnepunkti ülesandel. Maks võetakse, kui mittevastajaks kõnekohaks on automaatkassaga kõnepunkt ja ka siis, kui kutse teoneb automaatkassaga kõnepunkti ülesandel.

Asutuste mittesunduslikul lahtioleku ajal maksustatakse kutsed igal juhtumil erimaksuga — Kr. 0,6 à kutse.

Direktor (allkiri)

Tallinna osafond sai uue juhatuse.

23. veebruaril j. a. peeti Tallinna osafonna aas-ta- peakoosolekut. Koosolek leidis tarvilikuks juhatuse liikmete arvu senise üheksa pealt tõsta üheteistkümnenele.

Uude juhatusesse waliti: Postivalitsusest R. Böstrow, Peapostkontorist J. Feldmann, W. Wahter, R. Kroon, J. Martinson, Telefoniwõrgust A. Grünberg, E. Pinkowsky, E. Weier, Peatelegraafi kontorist Preis-mann, Tallinn- Waksali postk. Mihkelson ja Tallinn- Wälispakkide postk. Rubin.

Juhatus jagas omawahel ametid järgmiselt: Esi-mees R. Böstrow, abiesimees Preismann, Sekretär Feld-mann, Laetur pr. Grünberg ja Warahoidja Martinson.

Uudsus.

„Ühistegelistes Uudistes“ 10. weebr. 1933 a. nr. 10 loeme:

Juhtiwates ringfondades kõneldakse kawatsusest riigiteenijatele patuüki asemel anda uudismaa talusid. Riik korraldaks linnade läheduses uudismaad harimis-tõblilikudeks, aitaks hooneid ehitada jne. Ametnik võiks

juba enne teenistusest lahkumist kohapidamise käpile wõtta. Riigivanemal olewat kawatsus oma erisumma-dega Tallinna külje alla asutada üht eeskujulist amet-niku talu, mis niisõlda ergutuseks ametnikkude wahel wälja loositakse. Soodetakse, et Tallinna linnawalitsus samuti ühe uudistalu oma ametnikkudele wälja loofits ja sellega head mõtet ellu aitab kanda.

Põllumeeste ringides kuulub soowiawaldusi, et ametnikud suwise puhkeaja kasutaksid uudismaade korraldamiseks linnade läheduses Sellega wäheneksid riigi kulud.

Nii-nii. Waat mis juhtiwates ringfondades kawatsetakse. Riigiteenija pea püsti ja rind ette, wõib sinustki saada lauaaegse sõimuobjektist inimene, ja weel misjagune! — riigitugi — põllumees. Mõelge ometi, kui saabub sarnane õilis tund kui sind 60-ne aastast noortmeest lüüakse rüütliks — uudisafunikuks. Oled siis riigitugi ja saad iga nahlapistetud suutäie eest riigi poolt preemiat. Aga töö, noh sellest ei ole muret — selleks ajaks on juba asjad nii korraldatud et riigiteenijad on sunnitud puhkuste ajal kõik talutööd tegema, muidugi oma leiwatotiga. On terwisele kasulik ja riigile tulukas. Ra poliitikas paremus: kaob ära waen maa ja linna wahel. Nii peab see olema; linn teenigu maad, maal elab põllumees ja wiimane on riigi A ja O. See on aktsioon.

Tõnis Ristpaal.

Töötaja lühendamise konverents Genfis.

Genfis jaanuari kuul peetud erakorralisest konverentsist, mis kaalus töötaja lühendamise probleemi, wõttis osa 74 delegaati ja 72 asjatundjat. Positiivseid tulemusi ei saawutatud. Ainuaks tulemuseks oli töödõtjate ja walitsuse esindajate poolt wastuwõetud resolutsioon, milles tunnistatakse töötaja üldist lühendamise wajadust, kuid ühtlasi soowitatakse kogu see küsimuste kompleks wõtta põhjalikule uurimusele. Töötandjate esindajad teatasid peale selle resolutsiooni wastuwõtmist, et nad on üldise töötaja lühendamise wastu ja protestiks ei wõta hääletamisest osa.

„40 tunnilise töönädala küsimust on võimalik reeguleerida ainult rahwuswahelise konwentsiooniga. Maa, kes wiiks töötaja lühendamise läbi üksinda, osutuks wõistluse alal raskemas seisulorras, kui need maad, kes jäänud pikema töö aja juure.“

Töö wõtjate esitajad Genfis nõudsid kindlasti, et palg lühendatud töötaja juures peab jääma aga endiseks. Kõrkuleppe saawutamise ses küsimuses näib seotud olewat ülesaatamatu raskustega.

Seda wõis märgata ka Genfi konverentsil, kus inglise ja prantsuse walitsuste esindajad olid oma awal-dustes eriti tagasihoidlikud ning hoiatasid ülepeakaela otsuste tegemise eest.

Inglise walitsuse esindaja isegi kahtles, kas ta walitus seeläbi konwentsiooni üldse ratifitseeriks.

Trükivigu.

Veebruarikuu numbris (2) l'ehelikül nr. 7 Tallinna osak. tegevuse kirjelduses, II veerg, uute ruumide osas on öeldud: „See ruum on ametliselt peapostkontori teenijate puhkeruum ja organisatsioonidel kasutada“ — peab olema: „Postimajas asuvate asutuste teenijate puhkeruum jne.“

Wälismailt.

Nõukogude T. W. L. Side Akadeemia põhikiri kinnitati fidekomissari M. J. Kõkowi poolt sept. 1932 a. Öppeaeg kestab 3 aastat. Side Akadeemial (Akadeemija Swääfi) on 2 teaduskonda: 1) administratiiv- majandusline ühise osakonnaga ja 2) organisatsioon- ekspluatatsiooniline 4. osakonnaga: a) post, b) telegraaf, c) telefon ja d) raadio.

Akadeemia juhiks on direktor, kellel on kaks asetäitjat, üks õppealal, teine majandusalal. Side Akadeemia juures on asutatud nõukogu, kuhu kuuluvad liikmetena direktor, tema kaks asetäitjat, p.-t. ametkonna, partei ja teiste organisatsioonide esindajad. Akadeemia kuulajaid kindlustatakse internaat ja stipendium kindlaksmääratud normide järgi. Akadeemia lõpetamisel asuwad abiturientid tööle fideeteenistusse mitte vähemalt kui kolmeks aastaks.

Akadeemia eelarwe koostamise ja täitmise eest vastutab direktor isiklikult.

* * *

Lichtensteini würstiriigis on postitalitus suuremaks fissetuleku allikaks. Peasjalikult on tulu kunstipärastest postmarkidest, mis filatelistide ringkonnas hinnataw.

* * *

Wälismailt tihti ettetulnud postrongionnetuste puhul on kaasa olnud postwagunites töötawad postiametnikud enamikul juhtumil pääsenud ainult kergete wigastutega selle tõttu, et postwaguni keht oli terasest.

* * *

Rootsi peapostidirektor Örne soowitas postiametnikele endi wahel mitte abielluda, kuna teenistuse huwides tuleb tihti ette, et mees-postiametnik paigutatakse ühte asutusse ja naine-postiametnik teise asutusse ning selle all kannatawad mõlemad pooled.

* * *

Esimene kirjamarkide näitus korraldati a. 1870. Dr. Moschkau poolt Dresdenis, saksa sõjawäe posti alamametnikkude heaks.

* * *

Maailma suurimaks postiasutuseks on U. S. A., Chikago's ehitatud hoone, mille pikkus 240 m., laius 107 m. ja kõrgus 61 m.

* * *

Maailma kõige vähemaks postiasutuseks osutub, n. n. Magellan-wäinas Lõuna-Ameerika mannermaa ja Sulimaa wahel asuw „postiasutus“. Seal on kaju külge kettidega kinnitatud wärwitid last, mis wee peal ujub. Mõõdasõitwad laewad lähenewad paatidega, et paigutada kirje kastidesse ja seal leiduwaid — wõtta kaasa edasisaatmiseks.

* * *

Gummeeritud kirjaümbrikke walmistaw esimene masin demonstreeriti a. 1851 Londoni maailma näitusel.

* * *

Maailma suurimaks postiasutuseks on U. S. A., Chikagos ehitatud hoone, mille pikkus 240 m., laius 107 m. ja kõrgus 61 m.

* * *

Kõige kallimaks postmargiks on Briti-Guayana 1 centiline, a. 1856. Selle postmargi omab ameerika miljonär Arthur Hind, kes selle eest maksis 7.343 naelsterlingit.

Saksamaalt. Postiwalitlus lubas tänawu talwel posti autosid tasuta kasutada kehawadele kingitud asjade wadamiseks.

Austraalias. Austraalias wõib iga postiteenija esitada oma ideed, mõtet ja parandust, mis wõiks teenistust hõlbamaks, kergemaks ja lihtsamaks teha. Näiteks: tähtsute ja blankettide lihtsustamine; rongide ja teiste sõiduwahendite otstarbekam kasutamine posti weos; elektri kottuhoid; täiendused ja parandused telegraafi ja telefoni aparaatide juures; teenijate parem kasutamine jne. Selleks on olemas n. n. „paranduste amet“ kes esitatud ideed wastu wõtab ja nende otstarbekuse wälja selgitab.

Kõlbulikkude ideede autorid saawad tasuta oma ideede eest. 1926. aastast kuni siiani on esitatud umbes 4500 mitmesugust ideed, milledest paljud on kasutusele wõetud.

Telefon. Austraalias on 6061 leffjaama, milledest 68 auto- maatsed, millised teeniwad 39% kogu abonentide arwust. Üldse on abonente 363.000, millest 53% kuulub linnadesse ja 47% maa- le.

„La Interligilo“.

* * *

Nõukogude T. W. L. Side Akadeemia põhikiri kinnitati fidekomissari M. J. Kõkowi poolt sept. 1932. a. Öppeaeg kestab 3 aastat. Side Akadeemial (Akadeemija Swääfi) on 2 teaduskonda: 1. administratiiv-majanduslise ühise osakonnaga ja 2. organisatsioon-ekspluatatsiooniline 4 osakonnaga: a) post, b) telegraaf, c) telefon ja d) raadio. Akadeemia juhiks on direktor, kellel on 2 asetäitjat, üks õppealal, teine majandusalal. Side Akadeemia juures on asetatud nõukogu, kuhu kuuluvad liikmetena direktor, tema 2 asetäitjat, p.-t. ametkonna, partei ja teiste organisatsioonide esindajad. Akadeemia kuulajail kindlustatakse internaat ja stipendium kindlaksmääratud normide järgi. Akadeemia lõpetamisel astuwad abiturientid tööle fideeteenistusse mitte vähemalt kui 3 aastaks. Akadeemia eelarwe koostamise ja täitmise eest vastutab direktor isiklikult.

* * *

Esimene kirjamarkide näitus korraldati a. 1870. Dr. Moschkau poolt Dresdenis, saksa sõjawäe posti alamametnikkude heaks.

* * *

Rootsi peapostidirektor Örne soowitas postiametnikele endi wahel mitte abielluda, kuna teenistuse huwides tuleb tihti ette, et mees-postiametnik paigutatakse ühte asutusse ja naine-postiametnik teise asutusse ning selle all kannatawad mõlemad pooled.

* * *

Lichtensteini würstiriigis on postitalitus suuremaks fissetuleku allikaks. Peasjalikult on tulu kunstipärastest postmarkidest, mis filatelistide ringkonnas hinnataw.

* * *

Wälismailt tihti ettetulnud postrongionnetuste puhul on kaasa olnud postwagunites töötawad postiametnikud enamikul juhtumil pääsenud ainult kergete wigastutega selle tõttu, et postwaguni keht oli terasest.

* * *

Maailma kõige vähemaks postiasutuseks osutub n. n. Magellan-wäinas, L.-Ameerika mannermaa ja Sulimaa wahel asuw „postiasutus“. Seal on kaju külge kettidega kinnitatud wärwitid last, mis wee peal ujub. Mõõdasõitwad laewad lähenewad paatidega, et paigutada kirje kastidesse ja seal leiduwaid wõtta kaasa edasisaatmiseks.

* * *

Gummeeritud kirjaümbrikke walmistaw esimene masin demonstreeriti 1851. a. Londoni maailmanäitusel.